

Overweging AvP Vrijwilligers-dag, 23e zondag door het jaar, 5 September 2021 (Theo Brock)
1 Korintiërs 12;8-12; 18-22; 26-27 ; Marcus 7,31-37.

Wij, hier verzameld in deze kerk, zijn mensen met verschillende achtergronden, interesses en verwachtingen, ook in de manier waarop wij deze geloofsgemeenschap vorm geven. De één houdt van Gregoriaans, de ander van liederen van Huub Oosterhuis. De één vindt vooral zingeving in bezinning en gebed, de ander voornamelijk in diaconie. In de eerste lezing vergelijkt Paulus de geloofsgemeenschap, de kerk, met een lichaam. Dat is een mooi en duidelijk beeld. Je kunt je er makkelijk iets bij voorstellen. Ieder orgaan, ieder individu is verschillend, heeft zijn of haar eigen plaats, eigen verantwoordelijkheden, kwaliteiten en beperkingen. Maar toch vormen wij samen één lichaam, één geloofsgemeenschap. Met andere woorden, we hebben allemaal iets in te brengen, we zijn aan elkaar verbonden. Het gaat niet over welke gaven en taken het belangrijkste zijn: elke gave en taak is belangrijk, ook die niet zo in het oog springen.

Paulus maakt ons duidelijk dat verschillen nodig zijn om de geloofsgemeenschap, de kerk, te laten functioneren. Een beperkte verzameling handen, een batterij tenen, een magazijn vol oren, alleen daarmee vorm je geen functionerende eenheid. In een goed functionerende eenheid is het juist goed dat de ander iets kan wat jij niet kunt, dat je elkaar mag afwisselen en mag aanvullen. Zo is het ook in onze geloofsgemeenschap. Iedereen kan bijdragen aan de vitaliteit van de Antonius van Padua-gemeenschap. Iedereen is nodig, niet op dezelfde manier, maar om elkaar aan te vullen. Dat geldt natuurlijk in het bijzonder voor vrijwilligers.

Vrijwilligers die de zang en muziek verzorgen: Vrijwilligers die de kerk schoon en droog houden: Vrijwilligers die kerkdiensten, podcasts en meditatieën verzorgen om ons geloof te verdiepen. Vrijwilligers die voedsel en geld inzamelen voor minderbedeelden: Vrijwilligers die zieken bezoeken en zich inzetten voor 'Gast aan Tafel' en het 'Pelgrimshuis'. Niet alleen vrijwilligers, maar ook mensen die regelmatig deze kerk bezoeken en met hun financiële bijdragen onze geloofsgemeenschap ondersteunen, ze zijn allemaal onmisbaar. We hebben die steun en inzet ook in de toekomst nodig om wat we al doen te bestendigen, maar ook om nieuwe activiteiten te ontwikkelen. We moeten ons namelijk als Antonius van Padua geloofsgemeenschap blijven afvragen of wij veelzijdig genoeg zijn en goed op elkaar afgestemd. Zijn er misschien lichaamsdelen, mensen, functies die wij over- of onderwaarderen? Zijn wij bereid in ieder ander te ontdekken wat de Geest hem of haar gegeven heeft voor de opbouw van onze geloofsgemeenschap en het verwerkelijken van de Blijde Boodschap? Dat is niet een kwestie van smaak, dat is een opdracht. Een opdracht die van ons vraagt ons hart en zintuigen te openen en betrokken en beziel in het leven te staan.

Dat brengt me bij de evangelielezing van vandaag. In het Evangelieverhaal wordt een doofstomme mens, zijn naam wordt niet genoemd, naar Jezus gebracht. Jezus laat die doofstomme weer horen en spreken. Dit genezingsverhaal, zoals bijna alle verhalen in de Bijbel, heeft een diepere laag. Het gaat om meer dan de genezing van de lichamelijke aandoening van die ene mens. Wellicht heeft de evangelist Marcus de doofstomme mens moedwillig geen naam gegeven en wil hij hiermee zeggen: Het gaat niet om die ene doofstomme, maar het gaat om iedereen; het gaat niet om die ene handicap maar om ons mens-zijn als zodanig, ook als we van mening zijn dat er met onze oren en tong helemaal niets aan de hand is.

Als Jezus die doofstomme mens toespreekt met 'Effeta' - met 'ga open' - dan is dat wellicht een oproep om niet doofstom te zijn voor spiritualiteit en de deur te openen voor Gods woord en

inspiratie. Hierbij gaat het om een wederzijdse openheid. Dat is een belangrijk gegeven. Als God liefde is, kan Hij zich niet opdringen, want echte liefde kan je niet opdringen. God kan aan de deur kloppen bij het mensenhart, maar die deur openen kan alleen de mens zelf.

Bij het niet doofstom zijn voor spiritualiteit kunnen we denken aan het open staan voor de helende werking van contemplatie, met nadruk op stilte, inkeer en zelfreflectie, maar ook aan de bereidheid om Gods handen en voeten te willen zijn om het visioen van het Koninkrijk Gods waar te maken. Als Jezus die doofstomme mens toespreekt 'ga open' dan lijkt dat dus ook een boodschap open te gaan voor elkaar, open te gaan voor echte communicatie.

De diepere betekenis van dovemans oren openen kan zijn: Wees niet Oost-Indisch doof; schakel het filter uit dat alleen doorlaat wat ons aangenaam in de oren klinkt of ons eigen standpunt bevestigt; luister naar wat je medemens echt te zeggen heeft; hoor hoe hij of zij jou nodig heeft; hoor ook hoe hij of zij er voor jou wil zijn. De diepere betekenis van de stomme weer laten spreken kan zijn: Durf je mening uit te spreken en je hart te luchten; verzwijg onrecht niet; durf te vragen om hulp en gerechtigheid; wees bereid een ander bemoedigend toe te spreken; wees ook bereid woorden in daden om te zetten.

De Evangelielezing van vandaag is niet alleen als een persoonlijke boodschap bedoeld, maar is ook een 'Effeta' oproep aan ons als geloofsgemeenschap. Veelzeggend is dat het niet de doofstomme zelf is die Jezus om hulp vraagt, maar het zijn anderen uit zijn omgeving die zich zijn lot aantrekken en die hem hoopvol bij Jezus brengen. Veelzeggend is ook dat het verhaal zich afspeelt in de streek van Dekapolis, dus buiten de landsgrenzen van Israël en op heidens gebied. Andersdenkenden brengen de doofstomme mens bij Jezus en het heil dat Jezus brengt, overschrijdt de eigen besloten gemeenschap. Dat lijkt dus een oproep om zorg te dragen voor elkaar, zowel binnen als buiten de eigen kring. Een oproep ook om als geloofsgemeenschap niet zelfgenoegzaam te zijn, maar ook open te staan voor inspirerende ideeën en initiatieven van andere geloofsgemeenschappen en maatschappelijke groeperingen.

De evangelielezing kan dus opgevat worden als een aansporing over hoe wij met elkaar en onze wereld zouden moeten omgaan: Sta open voor zelfreflectie; sluit jezelf niet af en sluit elkaar niet buiten; open je hart en geef jezelf, elkaar en de kwetsbare aarde levensruimte, want pas dan kan het Rijk van God tot stand komen.

Tot slot, beide lezingen van vandaag roepen ons op om in verbondenheid een geïnspireerd leven te leiden. Een geïnspireerd leven waarin er ruimte is voor iedereen, de kwetsbare medemens in het bijzonder. Een geïnspireerd leven waarin variatie en veelkleurigheid op prijs gesteld wordt; kortom een leven in verbondenheid die van verschil een harmonieus geheel maakt. Als wij hiervoor open gaan, hoeven wij als Antonius van Padua-gemeenschap niet bang te zijn de toekomst hoopvol tegemoet te treden.